

Торнадо из Марамороша

Хранителі культури

«Нижное Селище, ко не знає, то великий культурный центр коло малого Хуста», - сякими словами отворив остроумный ведучый пувдруга годинову програму фантастичного вуступленя «Гудакув» в Ужгороді (2006.07.04), по котруй, набізувно, число тых, «ко не знає» читаво ся уменшило. Ансамбл, вернувши ся дому из очередного гостёваня в Австрії и Швайцу, де дав 13 концертув, рішив добродійно вуступити в Ужгороді. «Коли граєме на забаві у Селищу, там не треба нич убясняти, люде самі знають, коли концертujeme за границёв, там треба убяснити, а туй в Ужгороді се первый раз, што вуступаєме, и не знаєме, ци сесе заграниця, ци нїт. Мы гудеме уже пять рокув, а два-три тыждні як прийшло нам у гадку вуступити в Ужгороді. Нам вуступати по Німещині, Австрії не чажко, а туй вуступати дуже удповідално, бо вы, як ся видит, нас розумієте. Вас не мож так легко здурити. У Швайцу, Австрії, такое чутя маєме, ож мож дашто циганити їм за «славянський дух», люде сесе легко принимают.»

«Гудакув» родили ся случайно: писав ся рук 2001, ладив ся концерт «Вам звітує Закарпаття» у Києві. Сякі пудьятя, як знаєме, даколи удбывають ся формально, без души, и не приносять наслідкув на довгий час. Або туй были очажуючі убстояня: предопреділеня долі (так самі думают) + русинська музикальна уд природы душа + австрійська вудержливість (так мені ся видит). Так ци иншак, маєме довгочасні наслідки у виді фолк-ансамбла, пудбываючого своїм умілством не лем наш неубагливый край, но и вуберну и маючу з чого вуберати Европу. Курта географія концертув: Украина, Австрія, Швайц, Франція, Німещина, Таліанщина. У програмі «Гудакув» автентична народна музикална культура Марамороша, стрічаєме туй и співанки, розширені по цілому Пудкарпаттю, як наприклад, «Білый динь», «Паде дождь», «Урвала ся струна», но вшиткі они представлені своєфайтово, по мараморошськы, а видав, щи ліпше повісти, по селищськы. Сим приязно рузнят ся «Гудакув» уд академізованих умілщюв и колективув, на котрых привыкли ужгородці, и цілком оправдуют неофіціалну, но заслужену нима титулу фолк-ансамбла №1 на Пудкарпатю.

Еротичні співанки, што мають в програмі, як «Дай ми, мила », «Ой, Марічко, дай ми» дуже ясно вказуют нам, же автентична русинська простонародна пісенна еротика знає быти дуже елегантна и не переходит границу, котра удділят истинное умілство уд кіча, вулгарности и гуканства, які нам продемонстровали за послідні роки пару наших поетув, стративших пуд впливом советської інтернаціоналізації послідні останки чести до своєї народной традиції.

Душов и дінамом «Гудакув» є темпераментна **Катя Шпенёвич** из Изы. Украсила ансамбл и ідеально доштїмовала програму жанром баладичной співанки *a capella* и молоденька, 16-рочна солістка **Оля Сенинець**, котра недавно «емігровала из Липецькой Поляны до Нижного Селища», як зафіглевав ведучый програму Юрген, печений Австріяк, што сам перед пять роками емігровав до нас и фігурує в колективі пуд псевдонимом **Юра Буковинець** (дувні інструменти). Сесь послідный факт свідчит нам люде емігрують на Запад за роботом и грушми, но сут и там люде, котрі емігрують до нас за цінностями русинської культури и пропагуют тоты по світу из много булшым еланом и дяков, як дакотрі Русины по роду. Віртуозно владіє гусями **Михайло Шутко**, што десь у заграничних концертванях по Европі придобыв собі псевдонім Майкл. Якбы у позадині убстає ся ведучый ансамбла **Василь Рушак** (бубен), еднак ціла програма, вшиток мараморошський, селищський дух творув и їх проведення прозражує нам ёго прироженое чутя до народного музикального умілства. Безусловно, треба подякувати и далшым членам колектива, котрі туй не спомянуті персонално, бо и без їх вклада ансамбл не годен бы стати на таку высоту.

На концертї были и діти з Бачкы, што туй гостєвали як учасники межинародного фотбалового турніра, межи нима, розуміє ся, и Русины. И дуже прийшло вгодї, же могли собі засмакувати нашої културы и повідят за нас дома доброе слово.

Пувдруга години минули, як єдна минута. Набита битком зала довго стоячи аплавдовала фолклорашам из Селища. «Дуже, дуже дякуєме, честно повім, не чекали сьме,» заключив Юрген.

Думаю, не принадїяли ся на такой успїх и наші руководителї културы, організаторы вуступеня «Гудакув» в Ужгородї, за котрое и їм треба подякувати. Щи раз могли сьме ся вшиткі на свої очі пересвідчити, же истино народна, природна, не засушена, не уброблена академичными аранжерами из Донбаса и Кїєва музика и співанка може збирати повні залы и вукликати шалений ентузіазм много ліпше, як тот сурогат умїлства, котрым заткали вшиткі наші сцены и етерові канали.

У майближих планах «Гудакув» фестивал «Селищська співанка» на Петра, котрый помалы робит Нижне Селище Мекков фолклорашув, а дале – концертна тура по Белгїї и Франції у новембрї-децембрї. Наганім при сьой нагодї, же путь удты дому зась проляже через Ужгород, та най фурт тямлят и не забудут, же ужгородські честователї фолклора все рады «Гудакув» видїти и чути.

Иван Гутник